

ANYÁK HETILAPJA

SZERKESZTI

VAGHOTT SÁNDORNÉ.

Előfizetési díj:

Postai uton vagy Budapesten házhoz hordatva

Évnyegyedre (ápril, maj, juni) 1 ft. 50 kr.
Három évenyegyedre (ápril—december) 4 » 50 »

Az előfizetési pénzek

a kiadó-hivatalhoz

(Pest egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

Miért nem ment férjhez Ágota néni.

(Folytatás.)

Ez Lajos volt! — e gondolat, mint a villám futotta át elmémet. — Istenem! mit fog gondolni — hogy fog rólam itélni! bár otthon volnék már! — vagy inkább: bár soha sem jöttem volna ide!

Épen most lön vége a táncznak; s én, a legközelebbi pamlaghoz sietvén, leültem s gondolatimat, a mennyire lehetett, rendbe kezdtem szedni.

Mulatságomnak vége volt; annyira vágytam e fényes termeket elhagyni, hogy örömet s gyalog tértem volna haza a csikorgó hideg daczára, csak hogy vége legyen kínomnak.

De atyám nélkül nem hagyhatám el a bált.

Kocsink csak három órára volt rendelve és most még nem volt éjfél sem. Atyám nem rég ült le tarokasztalhoz két régi baráttal; aztán szó sincs arról, hogy vacsora előtt haza menjen.

Testvéreim, mind a három szenvedélyes tánczos, csak kikaczagnak, ha távozásról szólok, s egy sem kísérne haza bérkocsiban.

Istenem mit tegyek?

Nem tehettem egyebet, mint tünni, még három hosszú órán keresztül, e nyugtalanságot, ez emésztő kínt.

Nem tudom, hogy mult el az idő, mig kocsink megérkezett; ha visszagondolok ezen részére az estnek, minden zavaros előttem, mint az álom. De végre — végre kocsiba ültünk — otthon voltunk.

Midőn szobámba léptem, levelkét pillantottam meg öltöző asztalomon; és a szobaleány látván, minő mohón utána nyulok, álmosan szólt:

Kétszer volt itt Lajos urfi. Először fél tizenegykor, maskba öltözve; s aztán pár órával később, saját ruháiban. Megijedtünk mikor csengetett, mert azt hittük, hogy valami baj van s az uraság jön haza előbb.

Nem szólt semmit? — kérdeztem akadozó lélekzettel.

Mikor először itt volt, a kisasszony után kérde-

zősködött, s midőn azt mondtam, hogy bálban van, csudálkozni látszott és szó nélkül távozott.

És másodsor?

Másodsor, mikor kinyitottam az ajtót, mert az inas már az uraság után ment, csak ide nyújtotta a levelkét, aztán hirtelen megfordult és leszaladt a grádicscon.

Nem mertem a levelet fölbontani, a szobaleány jelenlétében, azért hirtelen levettem ruhámat, főkémet s aztán mondván, hogy lefekhetik, mert a többit majd magam elvégzem, elküldtem s utána bekulcsoltam az ajtót.

Hirtelen kendőt vettem vállaimra s egy karszékebe dőlvén, reszketve bontottam föl Lajos levelét.

Még most is, annyi év után szóról-szóra el tudom mondani a kevés sort — oly mélyen be vannak ezek vésve emlékezetembe.

A levél így hangzott:

Ágota!

Éjjel nappal utaztam, csak hogy visszajöhessenek annak idejében s önt a bálba kísérhessem.

Kilencz órakor megérkezve, legkisebb pihenési időt sem engedtem magamnak, hanem tüstént átöltöztem és lakásába siettem.

Későn jöttem; ön felejtkezvén adott szaváról, már a bálban volt — többre becsülvén e mulatságot nyugalmamnál és ígéréténel.

Nem hittem a cselédeknek — nem akartam nekik hinni, hanem a casinoépületbe siettem, hogy saját szememmel meggyőződjem, valjon igazat szóltak-e.

Fájdalom! e meggyőződést csakhamar megnyertem, mert alig valék az előszobában s a nyitott ajtón keresztül láttam önt — tánczolván, s vidáman csevegven s nevetvén.

Mit szenvedtem e pillanatban — nem szükség mondanom; elég annyi, hogy meggyőződtem arról, hogy a köztünk tervezett frigy sem önt sem engemet nem tenne boldoggá.

Őn nem szokhatnék meg oly komoly — vagy ha úgy akarja — merev jellemet, mint a minő az enyim; én pedig nem tudnék a nőben bízni, ki oly könnyen bánik adott szavával.

Tehát jobb, ha most válunk el, mintsem hogy egymást szerencsétlenné tegyük.

Vérző szívvel írom e szavakat, de — Isten látja lelkeket — nem tehetek egyebet.

Atyjának irni fogok — ne tartson haragjától, mert mindent úgy fogok intézni, hogy csak én egyedül legyek a hibás.

És most Ágota — Isten önnel örökre; — mert ha látjuk is egymást még ez életben, csak úgy találkozhatunk, mint idegenek.

Még egyszer Isten önnel! *T. . . Lajos.*

Az éltes hölgy e szavak után elhallgatott s darabig csendesen ült, lesütött szemekkel, mintegy elmerülve a multnak emlékeibe.

Vége Sarolta megcsókolta nénje kezét s halkán kérdezte :

És valóban ez a gonosz, kiálthatlan ember úgy tudott elválni kedves nénémtől?

Azám; — felelt ez — nem láttam őt többé soha. Kassán telepedett le — azt hallottam később, — miután pár évig utazott a külföldön; — s így nem találkoztunk, mert én nem igen hagytam el e vidéket.

Egyben igaza volt; — jegyzé meg Ilona — nénem soha sem lehetett volna boldog ily férjjel.

Ki tudja? — felelt az éltes hölgy, kissé reszkető hangon — ki tudja? neki csak ez az egy hibája volt,

s ebből is kigyógyult volna idővel, ha békét hagynak nekünk. Azonban — az Isten úgy akarta.

És Ágota néni miért nem ment későbbén más-hoz? tudom hogy még ezután is voltak számos kérői.

Mert mást nem tudtam szeretni; — volt a felelet — és benső hajlam nélkül, csak azért férjhez menni, hogy az „öreg leány“ czíme reánk ne ragadjon, s becsületes embert ezáltal megcsalni, arra nem tudtam magamat soha elhatározni.

Nem is bántam meg gyermekim — tevé rövid szünet után, benső hangon hozzá — mert ha férjnél vagyok, nem tudok szegény jó anyátok halála után testvérem házához költözni, s nálatok kedves leányaim az anyát kipótolni, a mennyire tőlem kitelik. — S ki tudja, lettek volna-e oly kedves gyermekeim, mint a minők ti vagytok.

A leányok könyes szemekkel ölelték meg nénjüket, ki pár percz mulva összeszedvén magát, vidáman fölkiáltott.

De ne szóljunk többet a multról, mikor a jelen oly szép és boldog! nézzétek : ott jön atyátok haza a városból — és Vilmos vele van. — Hamar csengessetek — s mondjátok, hogy a theát a kertbe kell vinni, a nagy lugosba; tüstént kijövök én is.

Evvel Ágota szobájába ment — mig a két leány atyjok elé sietett.

Sarolta szivesebben a szokottnál szoritotta meg jegyese kezét, és soha oly kedves és oly szelíd nem volt, mint e napon. Ilona pedig, ez órától fogva soha többé tréfát nem üzött Beltényi féltékenységgel.

Jósika Júlia.

A T i s z a.

Nyári napnak alkonyulatánál
Megállék a kanyargó Tiszánál
Ott, hol a kis Túr siet beléje,
Mint a gyermek anyja kebelére.

A folyó oly simán, oly szelíden,
Ballagott le parttalan medrében,
Nem akarta, hogy a nap sugára
Megbotolják hajjai fodrába.

Síma tükrén a piros sugárok
(Mint megannyi tündér) tánczot jártak,
Szinte hallott lépteik csengése,
Mint parányi sarkantyúk pengése.

A hol álltam, sárga fővény-szőnyeg
Volt terítve, s tartott a mezőnek,
Melyen a levágott sarju-rendek,
Mint a könyvben a sorok, heverték.

Túl a réten néma méltóságban
Magas erdő; benne már homály van.
De az alkony izzköt vet fejére,
S olyan, mintha égne s folyna vére.

Másfelől a Tisza tulsó partján,
Mogyoró- s rekettye-bokrok torkán,
Köztök egy csak a nyílás, azon át
Látni távol kis falucska tornyát.

Boldog órák szép emléke-képen
Rózsafelhők izztak át az égen.
Legmesszebből rám merengve néztek
Ködön át a mármarosí bérézek.

Semmi zaj. Az ünnepélyes csendbe
Egy madár csak néha füttyentett be.
Nagy távolban a malom zúgása
Csak olyan volt, mint szűnyog dongása.

Túlhan, vélem átellenben épen,
Pór menyecske jött. Korsó kezében.
Korsáját míg tele merítette.
Rám nézett át; aztán ment sietve.

Ottan némán, mozdulatlan álltam,
Mintha gyökeret vert volna lábam.
Lelkem édes, mély mámorba sédült
A természet örök szépségétül.

Oh természet, oh dicső természet!
Mely nyelv merne versenyezni véled!
Mily nagy vagy te! mentül inkább hallgatsz,
Annál többet, annál szebbet mondasz.

Késő éjjel értem a tanyára
Fris gyümölcsből készült vacsorára,
Társaimmal hosszan beszélgettünk.
Lobogott a rőzse-láng mellettünk.

Többek között szoltam én hozzátok:
„Szegény Tisza, miért is bántjátok?
Annyi roszt kiabáltak róla,
S ő a föld legjámborabb folyója.“

Pár nap mulva fél szendergésemből.
Félrevert harang zugása vert föl.
„Jön az árvíz! jön az árvíz!“ hangzék,
S tengert láttam, a nagy kitekinték.

Mint az őrt, ki letépte lánczát,
Vágtatott a Tisza a rónán át,
Zúgva, bögve törte át a gátot,
El akarta nyelni a világot!

Petőfi.

Képek, a női nevelésről.

Rudolphi Karolin után.

TIZENKILENCZEDIK LEVÉL.

Beszélgettünk különböző dolgok felől. Loránt az idegen urat néhányszor megtekinté. P.-nek komoly szemei s nyájas modora a gyermekben fölváltva majd félelmet majd bizalmat költött. Néha alig volt bátorsága oda pillantani, s mégis, mintegy kényszerítve érzé magát reá; s barátomat valóban pompásan mulattatá e küzdelem a fiucska vonásain. E közben magam mellé vontam Lorántot, hogy egészen bizalmasan cseveghezzünk; de a gyermek lopva mind a mellett ismét csak P.- felé nézegetett, ki végtére közelébb jött hozzáunk, megfogta Loránt kezét, s még több szeretettel nézve reá mint az imént, így szólt hozzá: „Ugy-e bár édes Lorántom, nem félsz tőlem?“ — „Soha nem félek senkitől.“ Viszonzá a fiu, de egészen elpirult a mellett, s ki akart futni. „Maradj velünk. — Mondá P.- szeliden kérve. A gyermek ismét bátorságot vón föltekinteni rá, s szeméi, P.-nek szeretetet kifejező tekintetével találkoztak.

„Most már édes bácsi, épen nem félek többé.“ „Jer hát közelébb, és szerez engem.“ P.- szeméi örömtől ragyogtak, hogy ily gyermekszívet megnyerhetett.

Ezután beszélgettek együtt még soká, s Loránt oly elfogulatlanul, mintha egész életét új barátja mellett töltötte volna. Ez idő óta ha velem cseveg is, mindig P.-ről beszél, s ez viszont csak kis fiadról. Ha a kertben együtt sétálunk, s Loránt a szobában van elfoglalva, társalgásunk egyetlen tárgya csak ő. Ma reggel, mint csaknem minden nap, magával vitte a gyermeket, s térképeit bizva reá, magánosan jött hozzám vissza. Napiyra vonzódom e gyermekhez, — mondá — hogy az egyetlen foglalkozás, mit magamnak ohajtanék, nevelése volna. Vajjon lehetséges-e hogy a szülők, kik ugy belé sodrattak a világba, őt nekem átengedik? E napokban egy sajtáságos nevelési tervet gondolék, e tehetségekkal szokatlanul megáldott gyermekekre nézve. Előhozom kegyednek? Szíves lesz-e azt forró ohajtásommal együtt, a szülőkkel

közölni? Ön tudja, hogy helyzetem tökéletesen független, valamint azt is tudja, hogy semmi a világon nem oly beceses előttem, mint függetlenségem. Soha nem hittem volna, hogy csak kevés évre is képes lennék arról lemondani; — és ím, ezen gyermekért önkényt fölládozom azt. Mondja meg ezt a szülőknek. — Szemei fénylettek, s feszült várakozással figyelé, vajjon eszméit méltányosan fogom-e föl. — Ön jó, ön nemes ember! — viszonzám könyeimet vissza nem tarthatva — Megbocsátja-e hogy forró ohajtásomat épen erre nézve, oly soká tartogattam magamban? Vegye át a gyermeket; az anyával mindent, mi e tárgyban még hátra van, el fogok én végezni.

Minden hosszas magyarázgatás helyett szolgáljon a levél, melyet a nevelésiterv kéziratához mellékelek. Hogy ily terv csak durva váz lehet, melyet a gyermekkel töltött mindennapi élet rajzolhat csak ki kellőleg, azt bizonyosan átlátod édes Emmám; s nem is egyéb ez annál. Férjednek teljes megegyezése, nem hiányozhat számunkra, s így e dolog el volna határozva. Amint indulásod napja ki lesz tűzve, azonnal megyek Idáért. Ó, mi fájdalommal viszontlátás lezend ez! Hogy miként választhatlak el Idádtól, el sem képzelhetem. De multhatlanul jövök azért, mihelyt kívánod. Hogy minden postanapon írok, ha másik kedves gyermeked is itt lesz, s főkép Ida fejlődéséről a leg-hűbben értesítelek, arra a legnagyobb biztossággal számolhatsz. Nem ismerném az anyai szívet, ha a leg-körülményesebb tudósításokra, gyermekeid felől, várakoztatni képes volnék. Ha tőlem függene a dolgoknak más fordulatot adni, ha képes lehetnék annak eszközlője lenni, hogy gyermekeidet, legalább Idát, magadnál tarthasd, örömmel lemondanék a remélt élvezetről, hogy meghagyhassam számodra kedvenceidet. De a dolognak van jó oldala is, mire talán egyikünk sem gondolt, az: hogy a két gyermek együtt marad. P. nem csak hogy itt marad L.-ben, Loránttal együtt, hanem valószínűleg egészen hoz-

zánk költözik, s én gondoskodom mind kettejükről. Így legalább étkezés idején, vagy sétáik alatt, együtt lehetnek a gyermekek. Tanuló óráikat azonban, elválasztva töltik, de talán nem mindeniket. P. a francia nyelvet tökéletesen bírja, s igen szépen beszéli, így Ida is vehet tőle órákat. Nekem legalább megígérte, hogy gyakorlatimat Idával naponként megtoldja ő is egy órával. Rajzitanítójoka gyermekeknek, talánszintén közös lehet. Mi Lorántra nézve aggasztott; midőn még nálad volt, az t. i. hogy Ida mellett nagyon is ellágyulhat majd, P. felügyelete alatt többé nem nyugtalanít.

Ő maga kívánja, hogy a gyermekek egymást naponként gyakran lássák. Idára nézve mindenesetre jó lesz; azt azonban mégis igen szeretném, ha találnál számára valami kis társnét; sőt csaknem szükséges volna rá nézve, hogy mostantól fogva egy hasonlókorú kis játszó társa legyen. Szívesen gondoskodnám még azon gyermekekről is, bár kit választanál mellé. Isten veled kedves Emmám!

Egy anya naplójából.

Ha vissza emlékezem azon felejthetetlen pillanatra, melyben piczi gyermekem az öntudat első mosolyával adta tudtomra, hogy már ismer, — ha vissza emlékezem mint kísérték meg parányi lábai első lépteiket a földön, melynek útai oly virágtalanok, — ha vissza gondolok első szavaira, mik kis szívének szerelmét tolmácsolák csak szemeim előtt, — s megemlékezem a szent pillanatra, melyben először kulcsolá öntudattal imára piczi kezeit : úgy tetszik, mintha életemnek külön-külön kedves korszakát képeznék egyenkint.

Senki nem hinné egy kis bölcső mint betölthet egy egész nagy házat. Szemeimben legalább akár merre tekinték, mindenütt volt valami, mi gyermekeimet eszembe juttatá, mintha a parányi lényecske mindenütt jelen lett volna.

Ha könyvet pillanték meg, elgondoltam az időt, melyben majd ő is megismerkedik egyenkint minden kis betűvel, mik mielőtt ismeretséget kötne velök, mint megannyi papírra festett talánykák, fognak fel-

tünni előtte. Ő is, ha majd olvasni fog, s megérti, fel fogja mind azt, mi egykor anyját elragadá, s együtt érez ő is az íróval, s méltányolni, érzeni fogja mindenütt a szépet, emelőt és nemest!

Ha zongorámhoz léptem, s kedvencz hangjegyeim közt keresgélék, egyszerre csak fölszólt egy hang a lelkem legmélyén, egy édesen zengő hang, mely azt sugallá, mi szép idő lesz rám nézve, melyben gyermekem érzései mintegy öszhangba olvadnak, s zongorámon fognak viszhangozni.

Gazdaasszonyi kulcsaimról, vagy himző rámámra pillantva, jövő szorgalma jutott eszembe, — kertem virágai közt, ápoló kezecekeit láttam, s minden tárgy körül, mely környezett, egész kis világomban, gyermeki szeretete sugárzott felém.

Szép volt a jelen, s még szebb színben tünt föl a jövő. Mintha a sorssal szerződésre léptem volna, szinte megvalék győződve, hogy többé háborgatni nem fog, s oly nyugodtan vártam mit hoz számomra.

Vachott Sándorné.

S z ü l ő i m h e z .

Hejh édes szülőimék,
Gazdagodjam meg csak!
Akkor, hiszem Istenem,
Nem panaszkodnak.

Minden teljesülni fog,
A mit csak kívánnak;
Megalózom vágyait
Éd's apám s anyámnak.

Lesz csinos ház, a miben
Megvonulnak szépen;
Pincze lesz a ház alatt,
Jó bor a pinczében.

Meghíthatja éd's apám
Minden jó barátját;
Borozás közt lelküket
A jó kedvbe mártják.

Szép kocsit csináltatok
Éd's anyám számára
Nem kell, hogy a templomot
Gyalogosan járja.

Lesz arany szegélyzetű
Imádságos könyve,
Krisztus urunk képe lesz
Szépen metszve benne.

Pistinak meg majd veszek
Drága paripákat,
Rajtok jó Istók ösém
Vásárokra járhat.

Végsvégül lesz nekem
Dúsgazdag könyvtárom;
Akkor majd a verseket
Nem pénzért csinálom.

Ingyen osztom azokat
Szét az újságokba;
Minden szerkesztő, tudom,
Szívesen fogadja.

S hogyha szép lyányt kaphatok :
— De magyar lelkűt ám! —
Éd's apám tánczolni fog
Fia lakodalmán.

Igy élünk majd boldogan
A mulatságoknak,
Igy biz, édes szüleim . . .
Gazdagodjam meg csak.

Petőfi.

Tövis közt az uzsorás!

Mese.

Grimm után.

Volt egyszer egy gazdag ember s annak egy szolgálója, ki szorgalmasan s becsületesen szolgálta őt, ki reggelenként első vala a fölkelésben, s estve, az utolsó lefekvő, s ha nehezebb munka került szőnyegre, s nem volt senkinek kedve hozzá fogni, ő akkor is hűségesen helyt állott. S mi legszebb vala, nála panasznasz helyett csak jó kedvet lehetett látni.

Midőn szolgálati éve letelt, ura semmi díjat nem fizetett számára : Így legokosabb. — gondolá — mivel a mellett hogy megtakarítok valamit, nem hagyhatja el házamat sem. A szolga is hallgatott, s a második évben épen oly jól betölté helyét, mint az elsőben. Az év végén ez uttal sem kapott semmi díjat. A szolga türt, s megmaradt. A harmadik év elteltén kissé gondolkozóba eset az ur, sőt, mintha fizetni akarna, be is nyult zsebébe, — de — ismét csak üres marokkal húzta ki kezét.

De már ekkor megsokalta a szolga is, s így szólt : „Uram, három éven át híven szolgáltalak, légy oly jó, s ne vedd rosz néven, ha végre szeretnék egy kis pénzt is látni már. Igazságod van kedves szolgám. — Viszonzá amaz — te hűségesen szolgáltál, de bőkezűleg meg is léssz jutalmazva. Szavait végezve, kiolvasott a szolga számára egyenkint három fillért.

„Ím itt van minden évre egy-egy fillér; ez nagy és gazdag jutalom, minőt kevés urnál nyerhettél volna. A jámbor szolga, ki a pénzhez keveset értett, besöpré tenyerébe kis tökéjét s ilyen gondolata támadt: „Tied a világ, hisz teli erszénynyel nem szükség többé fáradnod!”

Megindult tehát, s járt kelt merre ösztöne vitte, s dalolt és tánczolt szíve szerint. Egyszerre azonban, midőn egy cserje mellett elhaladva, elébe ugrik egy furcsa kis emberke : „Hova, hova Jókédv pajtás, mint látom, gondok legalább nem igen terhelnek?” — „Nem látom át miért szomorkodnám?” Viszonzá a kérdett. „Se baj! hisz három évi szolgálat díja csörög zsebemben. És vajjon mennyi mindössze kincsed? Kérdé ismét az emberke. „Mennyi? három egész fillér!” Ha ugy van — kezdé újra a törpe — ő ne sajnáld akkor szegény szükölködő embernek, nekem, oda

ajándékozni három filléredet. Lásd, én nem dolgozhatom többé, még te ifju vagy, s könnyen segíthetsz magadon.”

A szolgának jó szíve volt, ki csodálná hát, ha három fillérét oda nyujtva, így szólt : „Isten nevében. Hisz elélek én a nélkül is.” A törpe megindulva rejté el a kis kincset, így szólt : „Három filléred helyett, jóságodért, három kívánatod teljesülésével jutalmazlak. Szólj, mit kívánsz.” Hogyan, hát valami ezermesterrel van dolgom? de ám legyen, ha meg kell történnie, kívánok biz én örömet, először is oly vadász fegyvert, mely mindent talál, — másodsor egy hegedűt, melyen ha játszom tánczot jár a ki hallja mind, — s harmadsor azt kívánom, hogy ne tagadhassa meg senki, ha kérelmem van hozzá.” „Ugy legyen!” viszonzá ünnepélylvel a törpe, s megrázva a közel bokor lombjait fegyver és hegedű egyszerre ott termettek.

A szolgának oda nyujtva kívánata tárgyait, így szólt : Kérelmedet e percztől fogva, senki a világon nem tagadhatja meg!”

„Mit kívánjak most már?” szolt a szolga s vidáman tovább ballagott. Nemsokára találkozott egy kecske szakállu uzsorással, ki fülhegyezve hallgatá a magas fa tetején himbálódó madár dalát. „Isten csodája, — mondá végre — hogy ily kis állatkának oly borzasztó hatalmas hangja van! bár az enyém volna, hogy meghinthetném kissé sóval gégejét!” „Ha csak ennyiből áll kívánatod — mond a szolga — ám legyen a tied!” aztán célzott, s a madár halva rogyott az ág-bogas tövis közé. „No csak rajta semmirevaló, rajta! ki vele onnan, azzal a madárral — szolt az uzsorás, — a címet megtarthattad volna, — mormogá ez viszont — de mindegy, a madár az enyim, habár te lötted is le.” Szavai közben a földre veté magát s elkezdett csúszni a tövis közé. Midőn a tövis ág-bogainak legeslegközepébe jutott, a szolga nem állhatott ellent jó kedvének, s vette hegedűjét s elkezdet játszani. Az uzsorás sem volt rest s ugyancsak használta azonnal lábait, ugrosott fölfelé; s minél jobban húzta a szolga, annál inkább rakta. De a tús-

kék sem tagadák meg öntermészetöket s a hivatlan vendégnek kedvök szerint megtépték kopott tubákszín kabátját s kefélték vörös kecskeszakállát. „Mi ez? — mond végre táncz közben — mire való ez a hegedűszó? Szünjél meg, én nem akarok tánczolni.“ A szolga azonban rá nem ügyelve, így beszélt: „Elég embert kopasztottál meg életedben, kisértsd meg magad is, hogy esik a dolog.“ S csak annál inkább húzta, úgy hogy az uzsorás mind magasabbakat ugrott s ruházata rongyai függve maradtak a tüskéken. Tele erszény aranyat adok, ha felhagysz a játékkal! — szölt az uzsorás nagy jajgatás között. „Ha oly nagylelkű vagy — viszonzá a szolga, — úgy szívesen fölhagyok mulatsággal, bár megvallom, tánczod egészen saját-szerű a maga nemében.“ Aztán vette az erszényt s tovább ballagott.

Az uzsorás utána nézve, mindaddig csendesen állt helyén, míg a szolga messze eltűnt szemei elől; de ekkor aztán gyáva emberek módjára, elkezdett lármázni és szitkozódni, s irtóztató lármával fenyegette ellenségét: „Várj csak te semmirevaló, te koldus, te hitvány muzsikus, majd megtanítalak én téged, hogyan kell kifosztogatni a becsületes embert.“ S miután dühét kissé kifújta, a városba sietett, egyenesen a bíróhoz. „Bíró uram — mondá lélekszakadva — nézd nyílt országoton, mint tett velem egy istentelen gonosztevő, a kő is megindulna engem látva, ki összerongyolva, kirabolva jövök igazságot kérni: oh zárasd börtönbe a gonosztevőt, ki fényes aranyaimtól megfosztott.“ „Talán katona volt — mondá a bíró — s az vagdalt így fegyverrel össze?“ „Dehogy katonal — viszonzá az uzsorás — csak hitvány suhancz volt a gonosztevő, fegyverrel vállal s nyakán hegedűje függött; oh könnyű lesz őt megismerni.“ A bíró szétküldé embereit, kik csakugyan föltalálák a szegény jó szolgát, ki szép csendesen folytatta csak utját, s kinél a tölt erszényt nem volt nehéz felfedezni. Midőn törvényszék elé állították, így szölt: „Egy ujjam sem érintém ez embert, s erszényét sem erővel vettem el, hanem maga ajánlotta azért, hogy ne húzzam tovább kedvencz dalaimat, mivel hegedűm hangját nem itérheti.“ „Hazugság — sáporá az uzsorás — alávaló föllentés.“

„Mit állítasz, azt senki nem tenné, ki előtt a pénznek bece van“ — szölt a bíró, — s nem adva hitelt a szolga szavainak, akasztófára ítélte őt. „Te medvényűző, te kutyák muzsikusa te, most kapod majd érdemelt jutalmadat!“ Így lármázott a szegény

szolga után kárörömmel az uzsorás, még akkor is, midőn siralomház felé vezették őt.

Elérkezvén a kivégzés órája, nyugodtan ment a szolga a lajtorján föl a hóhér mellett, az utolsó lépcsőn azonban visszafordult s így szölt a bíróhoz: „Egy kérelmem volna, mielőtt meghalnék.“ „Teljesüljön — viszonzá a bíró — ha életedet nem kívánod.“ „Életemmel nem törődöm már — mondá a szolga — csak arra kérek, engedd meg, hogy utoljára elhúzhassak még egy pár nótát hegedűmön.“ Az uzsorás jajgatva esengett, hogy csak az ne engedtessek meg a gonosznak. „Miért tagadnánk meg tőle a rövid örömet — szölt a bíró — teljesüljön kívánatod.“ Egyébiránt kénytelen is volt engedni, mivel a szolga ellenállhatlansággal vala megajándékozva. A dolog ezen fordulatát látva, így rimánkodott az uzsorás: „Kötözzetek meg! oh kötözzetek meg! A jó szolga ezalatt elővette hegedűjét, helyreigazítá s elkezdte húzni. A vonó első hangjainál, minden inogni s mozogni kezdett: a bíró, az irnokok s a törvényszolgák, míg annak, ki az uzsorást megkötozni akarta, a kötél kiesett a kezéből; a másodiknál valamennyien fölemelték lábait, s a bakó tánczra kész fürgeséggel bocsátá el a szolgát; a harmadiknál fölugrott mindenki egyszerre s megkezdé esze nélkül a tánczot, s legelől a bíró és az uzsorás. Kevés percz alatt az összes néptömeg, mely a vásártéren kíváncsiságból összegyűlt, véne és apraja, a kövérek és soványak egyenlően táncznak eredtek, sőt még az összefutott kutyák is fölláltak hátulsó lábaikra s együtt ugrostak. Minél tovább húzta kedvencz dalait a szolga, annál tüzesebben járta a tömeg önkénytelen tánczát, s elvégre oly magasan ugrostak föl, hogy egyensúlyt veszítve ugyancsak össze-vissza koccanták fejeiket, mintha borral tölt serlegek lettek volna, mire aztán minden oldalról rettentő jajveszeklés támadt. Végteére a bíró csaknem magán kívül így szölt: „Szünj meg s én megajándékozlak életeddel.“ A jó szolga megindult e szavakra s fölhagyott zenészeti működésével. De az uzsorással számadása volt. „Semmirekellő, valld meg, hol vitted aranyaidat, különben újra elkezdem lábaid alá húzni nótámat.“ „Uzсорán nyertem, uzсорán nyertem, míg te becsületesen érdemléd meg;“ mondá ijédteben a kérdett. Miután maga bevallotta, hogy uzсорát üz, kétség e részben nem lehetett többé, s a bíró, hogy iszonyú példát mutasson mindenkinek, ki ily módon pusztítja embertársait, őt akasztatta föl a szolga helyett.

Gyermek játékokról.

M. Lina után.

Mit anya ébreszt s ápol szeretettel
Vidám dallal és játékkal,
Mit hű szelleme környez védelemmel:
Az áldást hint szent hatásával.

Ezen mottóval nyújt át az anyáknak egy nevezetes gyermek barát egy könyvet, családi könyvet, melynek magas iránya és jelentősége, mind ez ideig nem méltányoltaték eléggé.

Bölcsődalok az anya- s játszó dalok a gyermek számára — kifejezési tollrajzok, — s a dalok magyarázatai képezik a könyv külső öltönyét, melynek belseje: bevezetés az anya számára arra nézve, mint legzelelszerűbb gyermekével élte első két évében szellemileg s anyagilag érintkezni, vele játszani, hogy tagjai szabadon fejlődjenek, érzék képességei jókor gyakoroltassanak, s egész lényét kielégítve s környezetével összhangban érezhesse.

Megható szeretet szól a nevezett könyvből a gyermekiség iránt, s magas lelkesülés az emberiség javáért, melynek szerzője három évtizeden át figyelé az anyai viszonyt, s a gyermeki ösztönt első életidejétől fogva, hogy a rendszeres alapot kellőleg megismerhesse, melyen szellemi létünk nyugszik. Az, hogy a csecsemővel már játszunk kell, egyáltalán véve nem az ő gondolatát, ő csak úgy használja ezt föl, mint testi és lelki következetes fejlesztési rendszert, mely Európa minden néptörzsének gyermekszobájába gyakoroltatik anyák és dajkák által. Az első gyermekjátékok teljes összhangza s egyformasága, különböző országokban is eléggé tanusítja, hogy e részben

nem alkalmazás, hanem *természeti kényszerűség* az alap.

A gyermek születése pillanatától fogva mozgatja már piczi kezeit és lábait saját belösztönéből, s az anya, gyermeke nézésébe merülve, boldogságában mintegy önkénytelenül ragadja meg a kis tagokat, miket enyelgő szavakkal nevezget meg, s melyekkel játszani rá nézve oly édes multság!

A legáltalánosabban gyakorolt játékok az anya és gyermek között, az úgy nevezett ujj-játékok. Az alig egy éves gyermek ismételve oda nyujta kis kacsóját az anyának vagy dajkának, hogy mesét hallhasson a hüvelykecske s többi kis ujjai felől. S ezen látszólagos játékokban, a fenemlített könyv szerzője, mély jelentőséget fedezett föl a gyermek első nevelésére nézve. Az ujj és kézjátékokat az első játékok közé rendezé, mik azon lényeges hasznót eszközlik, hogy gyakorlatok által a fiatal ember korán megtanulja tagjait használni, s tevékenységre szoktatja. A kézműtani képességek, miket csak sok évi fáradságos gyakorlat után érhetni el, kinek-kinek saját hivatási pályája szerint, mindenkinek sajátívá válnának, ha jókor képeznék gyermekeink kezei hajlékonyságát s ügyességét, s tagjaikat általában gondval ápolnánk, míg idegeiket erősíteni igyekeznénk.

(Folytatása következik.)

A r a n y m o n d a t o k.

Külföldi remekírók után.

Remélve s keresve jár körül az asszony, így foly a földön szét a repkény, mindenfelé terjesztve ágait, mindenfelől virítva, még egy fát talált; s oh akkor nézzétek, mint ölelé ezer karral támaszát, mint szövő körül legszebb zöldjével, mint emelkedik tövén, hogy levelei a kedvelt lombjával vegyüljenek, s dús koszorúban függjenek le ágairól! E fa sorsa a repkénynek, mely állani fog s virulni, még ő, vele süllyedni s veszni; mert nincs egy ága, nincs egy gyöngye hajtása, mely ne függne tövén. S ha e kép nem festheti mindazon vonzalmat s füláldozást, melylyel a hölgy első szerelméhez ragaszkodik, ha képet nem ad mind azon boldogságról, mely szívén elárad: vajjon hol találunk olyat, mely egy anya érzelmeit lefestené!

Szeretve s boldogítva áll a gyermek bölcséje mellett az asszony, ő öleli az ifjat élete legszebb napjaiban s támogatja a férfit, ha ereje az élet csapási alatt lankadni kezd. Mert ha mindenki elhagyott, ha legszebb terved romjai felett állsz reménytelen, a világon ha nincs hely, hol megpihenhetnél: ő nem hagyott el; talán nem érdemelt szerelmét, talán nem értéd, megvetéd hű ragaszkodását: ő el nem hagy; *szerencsétlenhez nem hitelen az asszony*, s benne bizhatol. Gyöngének gondolat, de nézd most, midőn szükséged van reá; mikről nem tud lemondani, mennyit tűrni, milyeneket tenni, s mosolygani szenvedései közt, hogy észre ne vedd, mennyivel tartozol neki; ő nagyobbodott keserveiddel, s ha minden elhagyott: mindeneddé vált.

Női ismerettár.

— **A magyar országyűlés** a császár f. h. 21-én kelt rendeletével eloszlatta, főlösztatási biztossá Haller Ferencz grófot nevezvén ki. Az országyűlés Deák Ferencz indítványára tiltakozott a főlösztatás törvényessége ellen, miután az 1848-ki törvények szerént az országyűlést addig főlösztatni nem szabad, míg az évi költségvetés megszavazva nincsen. Elfogadta az országyűlés Tisza Kálmán határozati indítványát is, melyben ki van mondva, hogy a magyar nemzet képviselői a tényleges hatalom által gátolva vannak, miszerént minden nemzetiségnek minden méltányos kívánatát teljesítsék; minden vallásfelekezetenek egyenlő jogokat és szabadságokat biztosítsanak és az urbéri viszonyokat szabályozhassák. Az alsóház tiltakozását a főrendek is egyhangulag elfogadták. A főlösztató biztos fegyvererővel fenyegette a nemzet képviselőit, ha a császár rendeletének engedelmessé válnak. A honatyák „Eljen a haza!” kiáltással hagyták el a nemzeti muzeumnak történelmileg nevezetessé vált nagy teremét. Az udvaron Deákot és Ghyt harsány éljenekkel fogadta a közönség s a Szózatot énekelve kísérte őket kocsijokhoz.

— **A magyar nemzet gazdasszonyaiból** alakult egyesület házi-és iparkiallított rendezett a Beleznay kertben. E kiállítás sorslistájával van összekötve. August. 25-én 602. szám nyert egy kettős vágó-kést, 8478. sz. nyert egy gőzvasalót, 8573. egy pléhserpenyőt, 8774. egy kosárkát, 1745. egy albumot, 1764. egy férfi inget, 8499. egy lámpasapkát, 8449. papucsot, 7505. egy horgolt paplant, 8443. egy sütőpléhet, 7242. egy pléhfazekat, 8705. egy korszót, 12. egy gyors forralót, 1731. egy sárga dinnyét, 8742. egy sárga dinnyét, 7433. egy uri tököt, 1746. egy kosarat, 807. egy sajtót, 8469. egy tábla szappant, 1770. egy üveg ézetet, 7300. czukros gyümölcsöt, 8895. két cochinchinai tyukot, 8770. brabanti tyukot. — A naponkint eladott sorsjegyek árán következő nap nyerevények vásároltatnak, melyek aznap este kihuzatnak. Az akkor nem nyert számok következő napokon keresztül folyvást játszanak. Utolsó nap, azaz sept. 2-án a vidéki gazdasági egyesületeknek küldött sorsjegyek is huzás alá jönek, értékesebb nyerevényekre.

— **Türr tábornok** Wiese-Buonaparte herceghölgyet veszi nőül. A herceghölgy, ki 17 éves, unokája Buonaparte Canino Lucian hercegnek. Rendkívüli szépségű, nemesszívű és kitünő műveltségű. Türr tábornok már jelentette házasságát Carignan hercegnek, ki rendkívüli előszeretettel viseltetik a hirneves magyar tábornok iránt. A hercegnő, a görög udvarnál levő brit követ Wyse Tamás leánya s Buonaparte Lucian unokája. A kedves hölgy nem épen vagyonos; a francia császár ugylátszik, gazdag évpénzzel akarja megajándékozni. E házasság politikai szempontból igen jelentékeny. Kossuth és Garibaldi siettek a 34 éves tábornoknak szerencsekívánataikat megküldeni. A király is nagyon meg van elégedve a házassággal. Áldásunk e nemes páron!

— Sutherland herceg és neje szül. Cromarky grófnő, gr. Széchenyi Béla kíséretében fővárosunkba érkeztek. A hercegnőt kérdezte valaki, mi adott jelenlegi magyarországi útjára alkalmat; Albion bájduis leánya magyar nyelven válaszolt: „Már régen kívántam Magyarországot látni, melyért szívem dobog.” A kedves hercegnő nemes szíve után Rónay honfittársunknak köszönjük ez érzelmeket, ki hazánk édes

nyelvével rokonszenvet is ébresztett iránta a hercegnőben. Az egyetemi-iffúság dalárdájának tagjai mult szombaton az Európa-szállodánál szerenáddal tisztelték meg. A többi közt elénekelték a magyar és angol nemzeti himnust is.

— Többen kérvényt szándékoznak a városhoz beadni, hogy a szerviták terét, melynek főrészét azon ház foglalja el, a hol Teleki László elvérzett, ézentül Teleki-térnek nevezzék.

— Hardman ur, a „Times“ angol lapnak köztünk mulató levelezője a második magyar föliratról irt tudósítását következő szavakkal fejezi be: „Deák fölirata minden sophismáját megozafolja a leiratnak a legnagyobb tisztellel és a legudvariababb deferenciával. Bársonyba foglalt ügyügylő az, s annyival több kárt tesz, minél lágyabb takarója.”

— Nagy-Körös városa intézkedett, hogy Gaal László honvédezerednek kebelében élő édesanyja, ki a 90 évet meghaladta és nagyon beteges, kimulása esetére fiához méltó temetésben részesüljön, Szabadka városa, melyet a vitéz ezredes a fölégettetéstől mentett meg, elismerő levél kíséretében 200 frtot küldött a szűkölköző anyának.

— Deveseren egy finantz négy adó-behajtó katonával bement egy mézáros vágószerkébe, a pénzes fiókot a mézáros szeme láttára kihuzták, s minden abba begyült számlálatlan pénzt elvittek — s hogy az áruló mézáros a fáradságtól megkiméldjék, a kimért husért továbbra is maguk szedték el a pénzt.

— Néhai Bezeredy István jószágán Hidgyán, Sz.-István napján a csinos új kápolnát szentelték föl, melyet férje meghagyásából a derék hazafi özvegye építtetett. A megye jelesei egytől egyig jelen voltak az ünnepélyen s az ezt követett lakomán a hazát, s annak bölcsét Deákot éltették. Megemlékeztek Bezeredyről is, kit az egész vidék ma is jó szellemeként tisztel s kiről az egész haza kegyelettel emlékezik.

— **Tasner Antal meghalt.** Egy nemes és munkás honfílelek távozott ismét porhüvelyéből. Széchenyi István tevékenységének egyik buzgó segédmunkását veszítettük el benne. A derék férfiú élte 53-ik évében f. h. 25-én idegszélhűdésben mult ki. Temetése f. h. 27-én délután 3 1/2 óraker történt meg (Belváros, kishid-utca 3. sz.) a keresepi temetőbe. Az engesztelő áldozat 28-án 10 óraker tartatik meg a belvárosiegyházban. Áldás hamvaira.

— A chalonsi tábor, — mely a magenta herceg-táborvezetése alatt folytonosan és napestig gyakorló iskolája a francia katonaságnak, melyben Napoleon császár vizga szeme és lángesze által a krimiai és olasz háborúkban fölfedezett hiányokat és ujtásokat gyakorlatilag behozza és pótolja, ugy, hogy, mint a francziák mondják, oly katonák fognak onnan kikerülni, mint 1804-ben a boulognei táborból, kikkel I. Napoleon az auszterliczi csatát nyerte, — nagy lelkesedéssel fogadta a császárt. 14-én este 6 óra tájban érkezett oda, és soha sem volt jobb egészségben. Az nap a császári pavillonban hálván, következő reggel, napfeljöttökör 21 ágyulövés jelenté az ünnepet. A nagy tábori mise után a császár fogadta a hadtestek főparancsnokait, s a tábornokokat estefelé sátrában ebédre hitta meg. — Este nagy táncvigalom volt a katonai színházban, aztán fényes tüzijáték, melyet a tüzéség készített. Számos idegen, s kivált porosz és angol volt jelen.

Felelős szerkesztő. **Vachott Sándorné.**